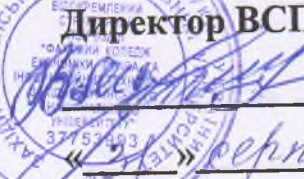


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК
«24» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансове право»

Освітньо-професійний ступінь – **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань: **08 Право**

Спеціальність: **081 Право**

Освітньо-професійна програма: **«Право»**

Циклова комісія юридичних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)	Загальний обсяг годин	Екзамен/ залік
денна	4	8	22	33	65	120	Залік

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, затвердженої Педагогічною радою ФКЕПІТ ЗУНУ «26» серпень 20 20 р.

Робоча програма складена викладачем циклової комісії юридичних дисциплін Олександром УХАЧ.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії юридичних дисциплін _____, протокол № 1 від 28 серпня 20 23 р.

Голова циклової комісії


Ірина БАГРІЙ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ
«ФІНАНСОВЕ ПРАВО»**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість змістових модулів – 3	Галузь знань - 08 Право	Нормативна
	Спеціальність – 081 Право	Рік підготовки: <i>четвертий</i> Семестр: <i>восьмий</i>
	Освітньо-професійна програма «Право» Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції: <i>22 год.</i> Практичні заняття: <i>33 год.</i>
	Загальна кількість годин – 120	Самостійна робота: <i>65 год.</i>
		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

1.1. Мета вивчення дисципліни:

В умовах трансформації економіки України статус фінансового права як прикладної галузі міцніє. Фінансове право визначає такі важливі на сьогодні фінансово-правові інститути як фінансовий контроль, податкове право, бюджетний устрій та бюджетний процес в Україні, принципи та порядок бюджетного фінансування, правові засади грошового обігу та валютного регулювання, форми та порядок розрахунків.

Програма і тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне вивчення студентами основних понять фінансового права та запам'ятовування його системи, засвоєння повноважень органів, що здійснюють фінансовий контроль, та бюджетних повноважень цих органів, основних правових засад безготівкового і готівкового грошового обігу, порядку відкриття рахунків, принципів та порядку валютного регулювання в Україні. З цією метою вони мають добре орієнтуватися у фінансовому законодавстві та знати основні положення найважливіших нормативних актів. Після вивчення курсу студенти повинні вміти оперувати фінансово-правовими поняттями, вміти знайти необхідний документ чи норму, аналізувати і роз'яснювати конкретні ситуації, що виникають у сфері фінансово-правового регулювання, приймати необхідні рішення у відповідності із законодавством.

Метою проведення лекцій є ознайомлення студентів з основними елементами предмету правового регулювання фінансового права, змістом відповідних нормативно-правових актів, проблемними дискусійними питаннями регулювання фінансових правовідносин.

Мета проведення лекцій також полягає у:

- викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних правових категорій і понять з кожної теми, акцентуючи увагу на правозастосовчій практиці відповідних органів;
- сформуванню у студентів цілісної системи теоретичних знань з курсу „Фінансове право”.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів навички практичного застосування норм законодавства, аналізу правових ситуацій та вміння обґрунтовувати власну правову позицію.

Завдання проведення практичних занять:

- засвоїти засади правового регулювання інститутів фінансового права;
 - оволодіти навичками аналізу та застосування нормативно-правових актів та судової практики;
 - засвоїти основи науково-дослідницької діяльності;
 - навчитися складати правові документи;
- оволодіти навичками викладання правової позиції.

У результаті вивчення дисципліни «Фінансове право» студенти повинні:

знати:

- засвоїти засади правового регулювання інститутів фінансового права;
- його основні поняття;
- зміст нормативно-правових актів;
- основні проблеми та динаміку фінансового права;

вміти:

- вміти знаходити та застосовувати норми відповідних нормативно-правових актів у конкретних ситуаціях,
- аналізувати факти та обставини і формувати правову позицію;
- виробити навички роботи із законодавством, спеціальними періодичними виданнями у сфері фінансового права, аналітичного мислення та аналізу.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК3. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК4. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК8. Здатність розв'язувати актуальні питання у сфері юриспруденції.

СК10. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

2.5. Результати навчання:

ПРН 4. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 5. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 9. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 13. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 15. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 16. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

*Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, метод та система фінансового права.
Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини. Правові основи фінансового контролю в Україні. Правові засади фінансово-правової відповідальності. Теми 1-3*

Тема 1. Поняття, предмет, метод та система фінансового права.

Поняття фінансового права. Предмет фінансового права. Метод правового регулювання у фінансовому праві. Принципи та функції фінансового права.

Виникнення фінансового права. Місце фінансового права в системі права України.

Система фінансового права. Характеристика системи фінансового права. Загальна частина фінансового права. Особлива частина фінансового права.

Фінансове законодавство. Джерела фінансового права. Наука фінансового права.

Тема 2. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.

Фінансово-правові норми, їх зміст, особливості та види. Структура фінансово - правової норми. Класифікація фінансово-правових норм.

Фінансово-правові відносини, їх зміст і особливості.

Суб'єкти фінансового права і фінансових правовідносин.

Тема 3. Правові основи фінансового контролю в Україні. Правові засади фінансово-правової відповідальності.

Суть і значення фінансового контролю. Фінансова дисципліна. Основний зміст фінансового контролю. Види фінансового контролю. Види фінансового контролю в залежності від фактору часу проведення контролю. Попередній фінансовий контроль. Поточний фінансовий контроль. Наступний фінансовий контроль. Обов'язковий та добровільний фінансовий контроль. Класифікація видів фінансового контролю за суб'єктним складом органів, що його здійснюють.

Методи фінансового контролю. Поняття та види ревізій. Поняття та види перевірок. Порядок та підстави проведення ревізій та перевірок, оформлення їх результатів, права та обов'язки сторін процесу перевірки чи ревізії.

Фактичні і документальні ревізії. Поділ ревізій за критерієм періоду діяльності, який обслідується. Вибіркові і фронтальні ревізії. Поділ ревізій за критерієм об'єкту діяльності, що перевіряється. Комплексні та тематичні ревізії.

Підстави та порядок проведення ревізій та перевірок. Документальне оформлення результатів ревізії. Зміст акту ревізії та порядок його складання та підписання.

Фінансовий моніторинг: поняття, види, підстави та порядок здійснення.

Організація та органи фінансового контролю. Повноваження державних органів при здійсненні фінансового контролю.

Загальнодержавний фінансовий контроль. Відомчий фінансовий контроль. Фінансовий контроль на регіональному рівні.

Парламентський фінансовий контроль. Рахункова палата та її повноваження. Контрольні функції Президента України в сфері фінансової діяльності. Контрольні функції Кабінету Міністрів України. Спеціальні контрольні служби: Державна казначейська служба України, Державна фінансова інспекція України. Контрольні функції Національного банку України. Наглядові та регулятивні функції НБУ.

Позавідомчий державний фінансовий контроль. Відомчий фінансовий контроль. Внутрішньогосподарський фінансовий контроль. Контрольні функції головного бухгалтера. Аудиторський фінансовий контроль.

Міжнародний фінансовий контроль: поняття, суб'єкти, принципи.

Сутність фінансово-правової відповідальності. Ознаки фінансово-правової відповідальності. Принципи фінансово-правової відповідальності. Функції фінансово-правової відповідальності. Фінансово-правова відповідальність у системі юридичної відповідальності.

Правова характеристика фінансового правопорушення. Поняття фінансових санкцій.

Види фінансових санкцій. Підстави фінансово-правової відповідальності. Правовий механізм реалізації фінансово-правової відповідальності.

Адміністративна відповідальність за порушення фінансового законодавства.
Кримінальна відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Фінансова відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Змістовий модуль 2. Бюджетне право і бюджетна система України. Бюджетний процес та його учасники. Податкове право як інститут фінансового права Тема 4-6

Тема 4. Бюджетне право і бюджетна система України.

Бюджетне право як інститут фінансового права. Особливості предмету бюджетного права. Бюджетно-правові норми, їх класифікація. Бюджетні правовідносини, їх особливості.

Бюджет як правова категорія. Бюджетний період. Склад бюджетного законодавства.

Бюджетний кодекс України.

Поняття бюджетної системи, її структура. Зведені бюджети. Принципи бюджетної системи України.

Поняття бюджетної класифікації. Структура бюджетної класифікації. Доходи бюджету, їх класифікація. Видатки бюджету та їх класифікація. Фінансування бюджету. Державний борг.

Складові частини бюджету. Загальний фонд бюджету. Спеціальний фонд бюджету. Запозичення, дефіцит та профіцит бюджету.

Поняття державного бюджету. Доходи і видатки державного бюджету України. Поняття місцевого бюджету. Надходження та витрати місцевих бюджетів.

Надходження до бюджету розвитку місцевих бюджетів. Витрати бюджету розвитку місцевих бюджетів. Запозичення до місцевих бюджетів.

Тема 5. Бюджетний процес та його учасники. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за бюджетні правопорушення.

Поняття бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу.

Головні розпорядники, розпорядники і одержувачі бюджетних коштів та їх повноваження.

Бюджетні призначення. Резервний фонд бюджету. Безспірне списання коштів бюджету.

Порядок подання та розгляду законопроектів, які впливають на доходну чи видаткову частину бюджетів.

Складання проекту державного бюджету України.

Розгляд та прийняття державного бюджету України. Повноваження Кабінету Міністрів України на стадії розгляду та прийняття державного бюджету. Повноваження Комітету з питань бюджету на стадії розгляду та прийняття державного бюджету.

Виконання державного бюджету України. Казначейська форма обслуговування бюджету.

Роль Міністерства фінансів України на стадії виконання бюджету. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на стадії виконання бюджету.

Стадії виконання Державного бюджету України за видатками. Верховна Рада України у бюджетному процесі.

Внесення змін до закону про державний бюджет України. Захищені видатки бюджету.

Складання місцевих бюджетів. Розгляд та затвердження місцевих бюджетів.

Виконання місцевих бюджетів. Порядок внесення змін до рішення про місцевий бюджет.

Повноваження Верховної Ради України по здійсненню контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Повноваження Комітету Верховної Ради України з питань бюджету по контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

Повноваження Рахункової палати по контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Повноваження Державної казначейської служби України по здійсненню бюджетного контролю. Повноваження Державної фінансової інспекції України по здійсненню бюджетного контролю.

Поняття бюджетного правопорушення. Підстави для призупинення бюджетних асигнувань. Відповідальність за бюджетні правопорушення. Зупинення операцій з

бюджетними коштами. Повноваження відповідних органів та осіб щодо порушників бюджетного законодавства. Порядок прийняття та оскарження рішення про накладення стягнення за бюджетне правопорушення.

Тема 6. Правова природа податку. Податкове право як інститут фінансового права. Правовий статус платників податків та податкових органів України.

Поняття податку і системи оподаткування. Функції і принципи податку. Ознаки податку. Співвідношення податку, збору і мита.

Поняття податкової системи. Принципи оподаткування. Типи та особливості податкових систем.

Класифікація податків та зборів. Правовий механізм податку. Загальнодержавні податки та збори. Місцеві податки та збори.

Правовий режим неподаткових платежів до бюджету.

Поняття платника податку, його права та обов'язки. Принципи класифікації платників податків.

Фізичні особи як платники податків. Резиденство фізичних осіб – платників податків. Юридичні особи як платники податків. Податковий статус юридичних осіб. Резидентство юридичних осіб. Поняття податкових агентів та збирачів податків. Класифікація платників податків – юридичних осіб.

Реєстрація платників податків. Державні реєстри платників податків. Взяття на облік платників податків – фізичних та юридичних осіб. Зняття з обліку платників податку.

Система податкових органів України. Компетенція податкових органів і органів, що пов'язані із сплатою податків, зборів (обов'язкових платежів).

Правовий статус Державної податкової служби України.. Податкова міліція: структура, права та обов'язки.

Змістовий модуль 3. Правове регулювання банківської системи України. Правові основи державного страхування. Тема 7-8

Тема 7. Правове регулювання банківської системи України.

Фінансово-правовий інститут регулювання банківської діяльності.

Банківська система України: правова характеристика. Правовий статус Національного банку України. Правовий статус комерційних банків.

Банківське регулювання і банківський нагляд.

Тема 8. Правові основи державного страхування.

Поняття і функції страхування. Об'єкти та суб'єкти державного страхування. Основні види і принципи державного соціального страхування.

Перестраховування: поняття та правове регулювання.

Страхування від непрацевдатності. Об'єкти, суб'єкти, нарахування страхових внесків.

Страхування від нещасного випадку. Об'єкти, суб'єкти, нарахування страхових внесків.

Страхування на випадок безробіття. Об'єкти, суб'єкти, нарахування страхових внесків.

Сплата страхових внесків та подання звітності по державному соціальному страхуванню.

Правові засади державного пенсійного страхування. Структура та суб'єкти системи пенсійного страхування в Україні. Недержавне пенсійне страхування.

Правовий статус Фондів державного соціального страхування. Порядок проведення перевірок страхувальників. Відповідальність страхувальників за порушення законодавства про державне соціальне страхування.

Правові засади державного регулювання страховою справою. Державний нагляд за страховою діяльністю на території України. Основні функції Уповноваженого органу нагляду за страховою діяльністю. Порядок ліцензування страхової діяльності.

**4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВЕ ПРАВО»**

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, в т. ч.		
	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, метод та система фінансового права. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини. Правові основи фінансового контролю в Україні. Правові засади фінансово-правової відповідальності. Теми 1-3			
Тема 1. Поняття, предмет, метод та система фінансового права.	2	4	8
Тема 2. Фінансово - правові норми та фінансово-правові відносини.	2	4	8
Тема 3. Правові основи фінансового контролю в Україні. Правові засади фінансово-правової відповідальності.	4	4	8
Змістовий модуль 2. Бюджетне право і бюджетна система України. Бюджетний процес та його учасники. Податкове право як інститут фінансового права Тема 4-6			
Тема 4. Бюджетне право і бюджетна система України.	2	4	8
Тема 5. Бюджетний процес та його учасники. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за бюджетні правопорушення.	4	4	8
Тема 6. Правова природа податку. Податкове право як інститут фінансового права. Правовий статус платників податків та податкових органів України.	2	4	8
Змістовий модуль 3. Правове регулювання банківської системи України. Правові основи державного страхування. Тема 7-8			
Тема 7. Правове регулювання банківської системи України.	4	5	9
Тема 8. Правові основи державного страхування.	2	4	9
Разом	22	33	120

5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ з дисципліни «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, метод та система фінансового права. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини. Правові основи фінансового контролю в Україні. Правові засади фінансово-правової відповідальності

Практичне заняття 1-2

Тема 1-2. Поняття, предмет, метод та система фінансового права

Мета: розкрити науково-методологічні засади дисципліни «Фінансове право» висвітлити місце і роль дисципліни у підготовці правника.

План практичного заняття

1. Поняття фінансового права.
2. Предмет та метод фінансового права.
3. Історія становлення фінансового права.
4. Принципи та функції фінансового права.
5. Система та джерела фінансового права.
6. Місце фінансового права в системі права України.

Практичне заняття 3-4

Тема 3-4. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини

Мета: проаналізувати фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини

План практичного заняття

1. Фінансово-правові норми, їх зміст та особливості.
2. Структура фінансово-правової норми.
3. Класифікація фінансово-правових норм.
4. Фінансово-правові відносини, їх зміст та особливості.
5. Суб'єкти фінансового права і фінансових правовідносин.

Практичне заняття 5-6

Тема 5-6. Правові основи фінансового контролю в Україні. Правові засади фінансово-правової відповідальності

Мета: проаналізувати правові основи фінансового контролю та правових засад фінансово-правової відповідальності

План практичного заняття

1. Суть, основний зміст та значення фінансового контролю. Види та методи фінансового контролю.
2. Поняття та види ревізій і перевірок. Підстави та порядок проведення ревізій та перевірок, права та обов'язки сторін процесу перевірки чи ревізії. Порядок оформлення результатів ревізій і перевірок.
3. Фінансовий моніторинг: поняття, види, підстави та порядок здійснення.
4. Організація та органи фінансового контролю.
5. Правова характеристика повноважень державних органів при здійсненні фінансового контролю. Аудиторський фінансовий контроль.
6. Сутність та ознаки фінансово-правової відповідальності. Принципи та функції фінансово-правової відповідальності.
7. Правова характеристика фінансового правопорушення. Поняття та види фінансових санкцій.
8. Адміністративна відповідальність за порушення фінансового законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення фінансового законодавства. Фінансова відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Змістовий модуль 2. Бюджетне право і бюджетна система України. Бюджетний процес та його учасники. Податкове право як інститут фінансового права

Практичне заняття 7-8

Тема 7-8. Бюджетне право і бюджетна система України

Мета: проаналізувати сутність бюджетного права і бюджетної системи

План практичного заняття

1. Бюджетне право як інститут фінансового права.
2. Поняття бюджету та бюджетного періоду.
3. Склад бюджетного законодавства.
4. Поняття бюджетної системи, її структура. Принципи бюджетної системи України.
5. Бюджетна класифікація.
6. Складові частини бюджету.
7. Запозичення, дефіцит та профіцит бюджету.
8. Доходи і видатки державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Практичне заняття 9-10

Тема 9-10. Бюджетний процес та його учасники. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за бюджетні правопорушення

Мета: проаналізувати принципи, стадії, учасників бюджетний процесу, сутність державного та місцевого бюджетів

План практичного заняття

1. Поняття бюджетного процесу та його стадії. Головні розпорядники, розпорядники та одержувачі бюджетних коштів.
2. Правове регулювання процедури державного бюджету України: а) складання проекту державного бюджету України; б) розгляд та прийняття державного бюджету України; в) виконання державного бюджету України.
3. Складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів. Захищені видатки бюджету.
4. Повноваження Верховної Ради України по здійсненню контролю за дотриманням бюджетного законодавства.
5. Повноваження Рахункової палати по контролю за дотриманням бюджетного законодавства.
6. Повноваження Державної казначейської служби України по здійсненню бюджетного контролю.
7. Відповідальність за бюджетні правопорушення. Порядок прийняття та оскарження рішення про накладення стягнення за бюджетне правопорушення.

Практичне заняття 11-12

Тема 11-12. Правова природа податку. Правовий статус платників податків та податкових органів України

Мета: розкрити правову природу податку та правовий статус платників податків і податкових органів

План практичного заняття

1. Поняття податку і збору. Функції і принципи податку. Ознаки податку.
2. Поняття податкової системи. Типи та особливості податкових систем.
3. Класифікація податків та зборів. Правовий режим неподаткових платежів до бюджету.
4. Поняття платника податку, його права та обов'язки.
5. Фізичні особи як платники податків.
6. Юридичні особи як платники податків.
7. Реєстрація платників податків.
8. Правовий статус Державної податкової служби України.
9. Податкова міліція: структура, права та обов'язки.

Змістовий модуль 3. Правове регулювання банківської системи України. Правові основи державного страхування.

Практичне заняття 13-14

Тема 13-14. Правове регулювання банківської системи України

Мета: висвітлити правове регулювання банківської системи України

План практичного заняття

1. Фінансово-правовий інститут регулювання банківської діяльності.
2. Правова характеристика банківської системи України.
3. Правовий статус Національного банку України.
4. Правовий статус комерційних банків.
5. Банківське регулювання і банківський нагляд.

Практичне заняття 15-16

Тема 15-16. Правові основи державного страхування

Мета: проаналізувати правові основи державного страхування

План практичного заняття

1. Поняття і функції страхування.
2. Об'єкти та суб'єкти державного страхування.
3. Основні принципи державного соціального страхування.
3. Страхові внески.
4. Обов'язкове та добровільне страхування.
5. Правові засади державного пенсійного страхування.
6. Недержавне пенсійне страхування.
7. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.

6. ПЕРЕЛІК ТЕМ І ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ з дисципліни «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

Самостійна робота студента (СРС) – це діяльність, яку студенти виконують самостійно під методичним керівництвом і контролем викладача без його прямої участі. Самостійна робота спрямована на більш глибоке вивчення студентами важливих питань навчальної програми курсу. Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються такі види самостійної роботи:

- підготовка додаткових питань до кожної теми навчальної дисципліни;
- підготовка творчих завдань з дисципліни;
- робота з додатковою літературою.

Обов'язкові вимоги до самостійної роботи:

- оптимальний обсяг розкриття додаткового питання – 2-3 сторінки. За ініціативою студента додаткові питання можуть бути представлені на практичному занятті чи круглому столі у формі презентації;
- формулювання висновків, які мають сприяти розширенню знань та навиків студентів з дисципліни.

№ з/п	Тематика
1.	Поняття фінансового права. Предмет та метод фінансово-правового регулювання.
2.	Фінансове право в системі права України.
3.	Система та джерела фінансового права.
4.	Фінансове право та наука фінансового права.
5.	Поняття та особливості фінансово-правової норми.
6.	Структура фінансово-правової норми.
7.	Класифікація фінансово-правових норм.
8.	Фінансово-правові відносини: зміст, особливості, види та суб'єкти
9.	Суть і значення фінансового контролю.
10.	Види та методи фінансового контролю
11.	Організація та органи проведення фінансового контролю.
12.	Відповідальність за порушення фінансового законодавства в системі юридичної відповідальності.
13.	Ознаки фінансово-правової відповідальності.
14.	Поняття і склад фінансових правопорушень. Ознаки порушення фінансового законодавства.
15.	Поняття та значення бюджету для функціонування держави.
16.	Бюджетне право та бюджетна правовідносини. Бюджетне законодавство.
17.	Бюджетна система України: принципи побудови.
18.	Склад доходів та видатків бюджету.
19.	Поняття та види платників податку.
20.	Фізичні особи як платники податків.
21.	Юридичні особи як платники податків.
22.	Правовий статус Державної податкової служби України.
23.	Правові засади діяльності податкової міліції.
24.	Банківська система України.
25.	Правовий статус Національного банку України.
26.	Функції Національного банку України, що пов'язані з фінансово-правовим регулюванням.
27.	Правове становище комерційних банків в Україні.
28.	Види банківських послуг.

29.	Обов'язкове та добровільне страхування.
30.	Правові засади державного пенсійного страхування.
31.	Недержавне пенсійне страхування.
32.	Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
	Всього

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять в тому числі в комп'ютерній лабораторії, самостійну роботу студентів, виконання ситуаційних завдань під керівництвом викладача та самостійно. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Фінансове право» використовуються такі методи навчання як:

- *словесні* (пояснення, лекція, інструктаж);
- *наочні* (ілюстрація, плакат, схема, мультимедійні файли);
- *практичні* (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань);
- *методи стимулювання обов'язку та відповідальності у студентів*: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;
- *методи стимулювання інтересу до навчання*: пізнавальні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;
- *за ступенем самостійної роботи студентів*: методи взаємодії викладача та студента (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи студентів (самостійна робота з книгою, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);
- *за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів*: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;
- *за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації*: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (ілюстрація, демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; індивідуальні заняття і виконання самостійної роботи, виконання розрахунково-графічних завдань під керівництвом викладача і самостійно; робота в Інтернет, робота на платформах Zoom, Moodle.

Організація навчання здійснюється за кредитно-модульною системою з елементами тестування та рейтинговим оцінюванням знань студентів у відповідності з Концепцією впровадження в Україні Болонського процесу.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни передбачає наявність трьох рубіжних атестацій (контролю) в межах загального обсягу годин.

У процесі вивчення дисципліни «Фінансове право» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне опитування на практичних заняттях;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- директорська контрольна робота;

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Фінансове право» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %:

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№2)	Середній бал (№ 3)	Разом
25%	50%	25%	100%

**9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Оцінка за 100- бальною шкалою /ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень
85-89 B	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 C	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	

<p>65-74</p> <p>D</p>	<p>Задовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.</p>	<p>Середній рівень</p>
<p>60-64</p> <p>E</p>	<p>Достатньо</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.</p>	
<p>35-5</p> <p>FX</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.</p>	<p>Низький рівень</p>
<p>1-34</p> <p>F</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.</p>	<p>Незадовільний рівень</p>

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	(відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3 (задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	F	Незадовільний рівень

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій (друкований та електронний варіанти).
2. Плани проведення практичних - друкований та електронний варіанти.
3. Завдання для практичних занять.
4. Тематичний план проведення занять з дисципліни.
5. Завдання модульних контрольних робіт.
6. Завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання.
7. Тести для перевірки знань студентів.
8. Критерії оцінювання знань студентів.
9. Презентаційні матеріали.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА з дисципліни «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України від 8.07.2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. №50- 51. Ст. 572.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI. Голос України. 2010. С. 229- 230.
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. №40. Ст. 365.
7. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. №24. Ст. 170.
9. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. №29. Ст. 238.
10. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю: Закон України від 26.01.1993 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.
11. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.
12. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. №32. Ст. 1457.
13. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. Ст. 268.

Базова:

14. Фінансове право : підручник / за ред. О. О. Дмитрик ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Одеса : Юридика, 2022. 466 с.
15. Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 432 с.
16. Фінансове право: підручник. Міжнар. гуманітар, ун-т. 2 ге-вид., перероб. та доп. / за ред. А. Й. Іванський. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 484 с.
17. Фінансове право України: навчальний посібник. М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.

Допоміжна:

18. Артюх О. В., Ільюшенкова В. В. BEPS як план дій в рамках ОЕСР: міжнародний досвід. Міжнародний мультидисциплінарний науковий журнал «ЛОГОС. Мистецтво наукової думки». 2019. №5. С. 6-9.
19. Букринський Б. В., Лайко О. І., Талпа В. П. Податкові інструменти стимулювання інвестиційного розвитку: світовий досвід та національні реалії. Економічні інновації. 2018. № 66. С. 32-43.
20. Гарбінська-Руденко А. В. Правові аспекти врегулювання подвійного оподаткування між Україною та окремими зарубіжними країнами. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 5. С. 200- 203.
21. Гетьманцев Д., Блажівська Н. Судові доктрини, що потребують

- перегляду з адміністративно-процесуального погляду. Право України. 2018. № 2. С. 84-101.
22. Греца Я. В. Зміст, правові засоби та межі податкового планування: зарубіжний досвід та українська практика : монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2020. 420 с.
23. Іванов Ю. Б., Швабій К. І. Нагальні проблеми формування державної податкової політики в Україні. Фінанси України. 2017. № 5. С. 39-52. 23.
24. Косенкова А. Розвиток концепції бенефіціарного власника при імплементації плану BEPS в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 8. С.128-133.
25. Крутова А. С., Нестеренко О. О. Методологічні засади формування звіту в розрізі країн у рамках реалізації вимог плану дій BEPS в Україні. Бізнесінформ. 2019. № 9. С. 210-217.
26. Лещенко Р. М. Фінансово-правове регулювання офшорних механізмів: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 316 с.
27. Мудрак Н.О. Національні механізми боротьби з ухиленням від оподаткування через офшорні юрисдикції в країнах ОЕСР. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 25. ч. 2. С. 5-28.
28. Орлеан А. Адаптація законодавства України у сфері протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, до законодавства ЄС. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 2. С. 127-135.
29. Сардак С. Е., Ситнік А. І. Вплив офшорних зон на економіку держави (на прикладі України). Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 25. С. 52-57.
30. Фінансове право в умовах цифрової трансформації: колективна монографія /за заг. ред.Т.А. Латковської. Чернівці: Технодрук, 2021.418 с.

13. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <http://www.rada.kiev.ua>. -Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua>. - Офіційний сайт Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua>.-Урядовий портал.
4. <http://www.minfin.gov.ua>.-Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
5. <http://www.ac-rada.gov.ua>.-Офіційний сайт Рахункової палати України.
6. <http://www.bank.gov.ua>.-Офіційний сайт Національного банку України.
7. <http://treasury.gov.ua>.-Офіційний сайт Державної казначейської служби України.
8. <http://www.dkrs.gov.ua>.-Офіційний сайт Державної фінансової інспекції України.